

Sygn. akt II Ca 160/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

| | |
|----------------|--|
| Przewodniczący | SSA w SO Arkadiusz Lisiecki |
| Sędziowie | SSO Paweł Hochman SSO Beata Grochulska (spr.) |
| Protokolant | st. sekr. sąd. Beata Gosławska |

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa małoletniego M. O. reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową S. O. przeciwko P. G.

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.

z dnia 10 stycznia 2017 roku, sygn. akt III RC 99/16

oddala apelację i zasądza od pozwanego P. G. na rzecz S. O. przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda kwotę 135 (sto trzydzieści pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

SSO Paweł Hochman

SSA w SO Arkadiusz Lisiecki SSO Beata Grochulska

Sygn. akt. IICa 160/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 10 stycznia 2017 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim po rozpoznaniu sprawy z powództwa M. O. - reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową S. O. przeciwko P. G. o podwyższenie alimentów podwyższył alimenty od pozwanego P. G. na rzecz małoletniego powoda M. O., ostatnio ustalone wyrokiem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 24 lutego 2012 roku, w sprawie sygnatura akt III RC 651/10, zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 28 czerwca 2012 roku w sprawie sygnatura akt II Ca 377/12 z kwoty po 400 złotych miesięcznie do kwoty po 500 złotych miesięcznie, płatnych z góry poczynając od dnia 25 lutego 2016 roku, pozostawiając bez zmian pozostałe, dotychczasowe warunki płatności i oddalił powództwo w pozostałej części. Sąd I instancji nie obciążył stron

nieuiszczonymi kosztami sądowymi, które przejął na rachunek Skarbu Państwa oraz zniósł wzajemnie koszty procesu między stronami i nadał wyrokowi w punkcie 1 rygor natychmiastowej wykonalności.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

Wyrokiem z 24 lutego 2012 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim w sprawie III RC 651/10 ustalił, że P. G. jest ojcem M. O., orzekł, że pozwanemu nie będzie przysługiwać władza rodzicielska nad małoletnim synem. Zasadził od P. G. na rzecz małoletniego powoda alimenty w kwocie po 400,00 złotych miesięcznie płatne z góry do 15-go każdego miesiąca, do rąk ustawowej przedstawicielki S. O., z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat.

Na skutek apelacji pozwanego P. G. wyrokiem z 28 czerwca 2012 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w sprawie II Ca 377/12 zmienił wyżej wskazany wyrok w ten sposób, że nadał małoletniemu nazwisko M. G. (1); przyznał P. G. władzę rodzicielską nad małoletnim, którą ograniczył do współdecydowania o istotnych sprawach dziecka w zakresie zdrowia, wyboru szkoły.

Wyrokiem z 09 kwietnia 2015 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim w sprawie III RC 534/14 oddalił powództwo P. G. o obniżenie alimentów na rzecz M. G. (1). Wyrok jest prawomocny od 27 sierpnia 2015 roku.

Wówczas małoletni pozwany M. G. (1) miał ukończone 6 lat. Nie posiadał majątku, ani oszczędności. Był leczony specjalistycznie. Miał odroczony obowiązek szkolny. Był zaliczony do osób niepełnosprawnych. Należało zapewnić mu podstawowe utrzymanie w postaci ubrania, wyżywienia, środków czystości. Za przedszkole należało uiścić kwotę 150,00 zł. plus 100,00 zł. na wyżywienie. Dziecko często chorowało – przeziębiało się. Leki z tego tytułu kosztowały około 100,00 – 150,00 zł. miesięcznie. Był leczony nadto neurologicznie. Leki neurologiczne kosztowały około 300,00 zł. miesięcznie. Miesięczny koszt utrzymania syna matka oceniła na około 1.500,00 zł. Z W. nie pobierała żadnych zasiłków.

Przedstawicielka ustawowa małoletniego pozwanego S. O. miała wówczas 35 lat, wykształcenie średnie, bez zawodu. Oprócz małoletniego syna nie miała nikogo innego na utrzymaniu. Nie pozostawała z żadnym związkiem, nie wyszła za mąż. Ponościła opłaty za mieszkanie w kwocie 650,00 zł., za energię elektryczną około 175,00 zł i za gaz około 24,00 zł. Mieszkanie zadłużone było na kwotę około 1.000,00 zł. Matka dziecka pobierała zasiłek z tytułu opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem oraz zasiłek pielęgnacyjny i rodzinny. Łącznie świadczenia wynosiły 1.500,00 zł. miesięcznie. Korzystała z pomocy rodziny i znajomych.

Pozwany P. G. miał wówczas ukończone 43 lata. Z zawodu był żołnierzem zawodowym. Utrzymywał się z emerytury w kwocie 2.603,09 zł. netto. Posiadał mieszkanie zakupione na kredyt hipoteczny, zaciągnięty w 2012 roku w kwocie 46.852,97 zł. Rata kredytu wynosiła 235,00 zł. Opłaty za mieszkanie wynosiły łącznie około 560,00 zł. Nadto pozwany P. G. opłacał ubezpieczenie, telefon, telewizję. Wobec pozwanego P. G. toczyła się egzekucja komornicza na rzecz małoletniego powoda oraz z wniosku starszego syna M. G. (2), który uprawniony był do alimentów w kwocie 500,00 zł. miesięcznie. Dnia 2 kwietnia 2014 roku pozwany P. G. kolejny raz został ojcem. Dziecko pochodzi z jego kolejnego związku.

Postanowieniem z 12 maja 2015 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. w sprawie I. N. 309/14 pozbawił P. G. władzy rodzicielskiej nad małoletnim M. G. (1). Małoletni powód decyzją administracyjną ma zmienione nazwisko na (...).

Obecnie małoletni powód M. O. ma 8 lat. Orzeczeniem z dnia 17 października 2016 roku zaliczono go do osób niepełnosprawnych, a jego niepełnosprawność datuje się od 4-go roku życia. Orzeczenie zostało wydane do 31 października 2019 roku. Stwierdzono konieczność zaopatrzenia małoletniego w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie; korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki; konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością

samodzielnej egzystencji oraz istnieje konieczność stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Orzeczeniem z 08 czerwca 2016 roku Zespół (...) w P. stwierdził wobec małoletniego potrzebę kształcenia specjalnego. Zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu powód „może realizować kształcenie w szkole podstawowej ogólnodostępnej z klasami integracyjnymi lub w szkole podstawowej ogólnodostępnej. Z uwagi na specyfikę psychofizycznego funkcjonowania chłopca, najbardziej pożądane jest, aby realizował on naukę w klasie integracyjnej.” Powód M. O. w roku szkolnym 2017/2018 uczęszcza do I klasy prywatnej szkoły podstawowej w klasie integracyjnej. W szkole spędza czas od godziny 8.30 do 14.00/15.30. Nie jest uczniem szkoły publicznej, co jego przedstawicielka ustawowa tłumaczy brakiem dla niego miejsca, z uwagi na ograniczoną liczbę przyjęć do klas integracyjnych, mimo iż starała się o takie miejsca w jednej ze szkół w P.. Koszt czesnego wynosi 200,00 zł. miesięcznie (zostało ono S. O. obniżone z kwoty 400,00 zł.), wyżywienia w szkole 132,00 zł. miesięcznie, zajęć tanecznych 2,00 zł., zajęć plastycznych 28,00 zł., sachów 28,00 zł. Ponadto we wrześniu 2016 roku przedstawicielka ustawowa małoletniego poniosła następujące koszty związane z edukacją powoda: 30,00 zł. – podręcznik do religii, 25,00 zł. – wyjście do kina, 26,00 zł. – wycieczka klasowa. W związku z potrzebą wykonywania ćwiczeń manualnych i rozwojowych małoletni powód wykorzystuje artykuły papiernicze. Składają się na nie 1 ryza papieru miesięcznie – koszt 18,00 zł., farby akwarelowe raz na tydzień – koszt 6,00 zł., kredki – koszt 20,00 zł. miesięcznie, kleje – koszt 5,00 zł. miesięcznie, papier kolorowy 4/5 sztuk miesięcznie – koszt jednej sztuki 5,00 zł. Ponadto korzysta z książek edukacyjnych, które wykorzystuje w ciągu jednego miesiąca, a ich koszt to 20,00 zł. Od 2013 roku małoletni powód znajduje się pod opieką poradni neurologicznej. Koszt leczenia farmakologicznego stanowi wydatek rzędu 300,00 zł. miesięcznie. Ponadto S. O. uczęszcza z powodem na prywatne wizyty lekarskie co 2/3 miesiące, których jednorazowy koszt wynosi 100,00 zł. Małoletni cierpi na nawracające infekcje układu oddechowego, co stanowi wydatek rzędu 120,00 zł. miesięcznie. Ponadto uczęszcza na bezpłatne zajęcia logopedyczne oraz zajęcia z psychologiem, które odbywają się około 1 lub 2 razy w miesiącu.

Małoletni powód mieszka wspólnie ze swoją przedstawicielką ustawową w lokalu z zasobów (...) o powierzchni około 48 m², na który składają się dwa pokoje. Zamieniła ona poprzednie mieszkanie (...) -pokoje na większe w ramach zamiany w zasobach (...) po 13 latach oczekiwania od chwili złożenia wniosku. Opłata za czynsz wynosi z wliczonymi opłatami za wodę i ogrzewanie wynosi 680,00 zł. miesięcznie. S. O. otrzymuje dodatek mieszkaniowy w kwocie 43,00 zł. miesięcznie. Ponosi opłaty za energię elektryczną w kwocie 150,00 zł. co dwa miesiące, za gaz w kwocie 50,00 zł. co dwa miesiące.

Przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda S. O. ma 37 lat, wykształcenie średnie, brak wyuczonego zawodu. Nie pracuje zawodowo. Nie może podjąć pracy z uwagi na potrzebę opieki nad powodem. Zdarza się, że w czasie zajęć lekcyjnych małoletniego M. O. odbiera go ze szkoły i dowozi na zajęcia logopedyczne, po czym odwozi go do szkoły. W okresie od 01 stycznia 2016 roku do 30 września 2016 roku otrzymywała świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w kwocie 1.300,00 zł. miesięcznie. S. O. w okresie od 01 czerwca 2013 roku do 30 września 2016 roku pobierała na syna zasiłek pielęgnacyjny z tytułu niepełnosprawności w kwocie po 153,00 zł. miesięcznie. Przyznano jej na małoletniego powoda w okresie od 01 stycznia 2015 roku do 31 października 2016 roku zasiłek rodzinny w kwocie 118,00 zł. miesięcznie, w okresie od 01 stycznia 2015 roku do 30 września 2016 roku dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego w kwocie 100,00 zł. miesięcznie oraz dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego 2016/2017 w kwocie 100,00 zł. jednorazowo. W okresie od 01 kwietnia 2016 roku do 30 września 2017 roku przyznano S. O. świadczenie wychowawcze w kwocie 500,00 zł. miesięcznie. Od 01 października 2016 roku do 31 października 2019 roku przedłużono jej prawo do pobierania świadczenia pielęgnacyjnego w kwocie 1.300,00 zł., zasiłku pielęgnacyjnego z tytułu niepełnosprawności dziecka poniżej 16 roku życia w kwocie 153,00 zł. miesięcznie. W okresie od 01 listopada 2016 roku do 31 października 2017 roku przyznano S. O. zasiłek rodzinny na M. O. w kwocie 124,00 zł. miesięcznie, dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego w kwocie 110,00 zł. miesięcznie oraz jednorazowy dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego 2017/2017 w kwocie 100,00 zł. S. O. uzyskała również 14 listopada 2016 roku zaległy dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego za okres od 01 października 2016 roku do 31 października 2016 roku w kwocie 100,00 zł. S. O. jest właścicielką samochodu osobowego – rok produkcji 1994, który zakupiła około 5 lat wcześniej

za kwotę 1.000,00 zł. Jest zadłużona z tytułu pożyczek zaciąganych u osób fizycznych oraz na karcie kredytowej na łączną kwotę 5.000,00 złotych.

Pozwany P. G. ma 45 lat, wykonywał zawód żołnierza zawodowego. Utrzymuje się ze świadczenia emerytalnego w wysokości 2.637,85 złotych netto miesięcznie. Z tej kwoty potrąceniu podlega kwota 1.037,00 zł. z tytułów wykonawczych w ramach prowadzonej egzekucji komorniczej na rzecz alimentów dla synów pozwanego: 18-letniego M. (w kwocie 500,00 zł. powiększonej o koszty komornicze) oraz małoletniego powoda. Ponadto pozwany ma na utrzymaniu trzeciego syna – 2,5 letniego M.. Jego matką jest sąsiadka zobowiązanego, która mieszka piętro wyżej. Wspólnie opiekują się synem, prowadzą odrębne gospodarstwa domowe. Pozwany P. G. opiekuje się małoletnim M. w godzinach od 6.30 do 17.00 podczas, gdy jego matka jest w pracy. Przekazuje on na utrzymanie najmłodszego syna kwotę 200,00 zł. miesięcznie kupując m. in. mleko i pampersy, a w pozostałym zakresie dziecko utrzymuje matka. Małoletni M. raz w roku odbywa kontrolę u lekarza kardiologa w Ł., zgodnie z zaleceniami. W soboty pozwany P. G. spędza czas wspólnie z synem M. oraz jego matką. P. G. ponosi opłaty związane z utrzymaniem mieszkania w wysokości: 500,00 zł. – czynsz, energia elektryczna – 94,28 zł., gaz – 27,40 zł., 10,00 zł. – ubezpieczenie mieszkania. Ponosi również koszty abonamentu telefonicznego w wysokości 79,00 zł. miesięcznie, opłaty za Internet w wysokości 32,90 zł., ubezpieczenia indywidualnego w kwocie 73,67 zł. oraz ubezpieczenia samochodu 32,90 zł. miesięcznie, opłatę za garaż w wysokości 120,00 zł. miesięcznie. Jest właścicielem pojazdu marki M., rok produkcji 1998, z którego również korzysta matka najmłodszego syna zobowiązanego. Ona z kolei zdarza się, że użycza pozwanemu P. G. swój pojazd marki K. S., rok produkcji 2004. Rodzice pozwanego cierpią na chorobę nowotworową, w związku z czym zdarza się, że wymagają jego pomocy. Pozwany P. G. spłaca kredyt zaciągnięty na zakup mieszkania w wysokości 209,00 zł. miesięcznie, który będzie spłacał do 65. roku życia. P. G. cierpi na bóle kręgosłupa. Zażywa w związku z tym tabletki przeciwbólowe oraz korzysta z maści rozgrzewających. Powoda M. O. konsekwentnie nie uznaje za swojego syna.

Sąd Rejonowy zważył, iż podstawę wniesionego powództwa stanowi art. 138 krio, zgodnie z którym w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zakres świadczeń alimentacyjnych precyzuje art. 135 § 1 krio i zależy on od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

W niniejszej sprawie przedstawicielka ustawowa małoletniego M. O. wniosła o zmianę orzeczenia w przedmiocie alimentów płaconych przez pozwanego P. G. na rzecz małoletniego syna, przez ich podwyższenie z kwoty po 400,00 złotych, na kwotę po 800,00 złotych miesięcznie. Należy z całą pewnością stwierdzić, że po stronie uprawnionego nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca podwyższenie zasądzonych na jego rzecz alimentów. Co prawda kwota alimentów została ustalona po raz ostatni w lutym 2012 roku, jednak w związku z wniesieniem przez zobowiązanego powództwa o obniżenie alimentów w sprawie III RC 534/14, Sąd badał sytuację stron od chwili uprawomocnienia się wyroku 27 sierpnia 2016 roku. Małoletni uprawniony jest dzieckiem niepełnosprawnym, wymagającym szczególnej opieki. Rozpoczął on naukę w szkole podstawowej w klasie integracyjnej, zgodnie z zaleceniami Poradni (...) w P.. Na jego usprawiedliwione potrzeby składają się te związane z zakupem odzieży, wyżywienia, środków czystości, przyborów papierniczych, podręczników szkolnych, opłatami szkolnymi, leczeniem, zorganizowanym wypoczynkiem oraz te związane z rozwojem kulturowym dziecka. Istotnie, tak jak wskazywała strona pozwana, istnieje możliwość nieodpłatnego uczęszczania przez dziecko do publicznej szkoły w ramach klasy integracyjnej. Dlatego też Sąd nie uznał za usprawiedliwioną potrzebę kosztu w postaci czesnego opłacanego przez S. O. w związku z zapisaniem syna do szkoły prywatnej. Jak wynika z jej zeznań zasięgnęła ona informacji jedynie w jednej placówce w sprawie zapisu dziecka do szkoły publicznej, kończąc tym samym swoje starania o uniknięcie tegoż wydatku, który nie jest wydatkiem koniecznym. Nie mniej jednak, małoletni powód dorasta, a ponadto wymaga specjalistycznej opieki lekarza neurologa, często zapada również na choroby górnych dróg oddechowych, co wiąże się z dodatkowymi kosztami leczenia. Niepełnosprawność małoletniego powoduje wzmożone koszty w zakresie jego edukacji oraz ćwiczeń manualnych. Wykonuje on je każdego dnia tworząc prace plastyczne, wykorzystując przy tym przybory do rysowania, pisania i wyklejania w znacznych ilościach. Ponadto wypełnia książki edukacyjne, które kupowane mu są co miesiąc. Spożywa posiłki nie tylko w szkole, które są odpłatne w kwocie wyższej niż Sąd to ustalał w poprzedniej sprawie alimentacyjnej,

ale również obiady po powrocie do domu. Mając na uwadze ogólną sytuację powoda, uwzględniając stan zdrowia, treść opinii (...) w P., iż potrzebuje on wsparcia instytucji państwowych, stałej lub długotrwałej opieki oraz okoliczność, iż wobec pozbawienia władzy rodzicielskiej P. G. nad małoletnim M. O. pozostaje jego jedynym przedstawicielem ustawowym, oceniono usprawiedliwione potrzeby powoda M. O. na kwotę 900,00 zł. – 1.000,00 zł. miesięcznie. Odnosząc się natomiast do sytuacji pozwanego P. G., ocenie podlegały jego możliwości zarobkowe i majątkowe. Zdaniem Sądu nie nastąpiły w tym zakresie żadne istotne zmiany od ostatniej sprawy alimentacyjnej. Sąd uwzględnił wówczas wysokość świadczenia emerytalnego P. G., które nie uległo zmianie, jak również fakt, iż na jego utrzymaniu poza powodem pozostaje jego dwóch synów. Wbrew twierdzeniom pozwanego P. G. nie żyje on na granicy ubóstwa. Uzyskuje on świadczenie emerytalne przekraczające znacznie średnie uposażenie w Polsce. Okoliczność, iż zaciągnął długi, łoży na utrzymanie trojga dzieci nie może być oceniana jako życie w ubóstwie. Uzyskiwane przez niego przychody pozwalają na zaspokojenie jego podstawowych potrzeb. Pozwany P. G. decydując się na kolejne dziecko winien mieć świadomość, iż wiąże się to z obowiązkiem łożenia na jego utrzymanie i wychowanie. Podkreślić należy, iż zgodnie z zasadą równej stopy życiowej dziecko ma prawo do egzystowania na tej samej stopie życiowej co rodzic. Obecny obowiązek alimentacyjny pozwanego P. G. wobec powoda nie stanowi nawet połowy wydatków na usprawiedliwione potrzeby małoletniego M.. Alimenty pozwanego P. G. są jedynym wkładem w utrzymanie uprawnionego, bowiem nie kontaktuje się z nim, nie czyni mu dodatkowych prezentów, nie wspiera S. O. w opiece nad dzieckiem, mimo iż jest w stanie czynić to wobec swojego najmłodszego syna. Mało tego konsekwentnie – żeby nie stwierdzić demonstracyjnie podkreśla w każdej sytuacji, iż małoletni nie jest jego dzieckiem i za takie nie jest uznane przez P. G.. Dlatego też, w ocenie Sądu, należało ustalić obowiązek alimentacyjny pozwanego P. G. na rzecz powoda M. O. na kwotę 500,00 zł miesięcznie, która jest adekwatna zarówno do potrzeb uprawnionego, jak i do możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego i w swej istocie zaspokaja potrzeby dziecka na poziomie ubóstwa.

W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo jako wygórowane i nieuzasadnione zarówno w stosunku do usprawiedliwionych potrzeb dziecka, jak i możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego.

Na podstawie art. 103 ust. 4 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 623 j. t.) Sąd Rejonowy nie obciążył stron nieuiszczonymi kosztami sądowymi, które przejął na rachunek Skarbu Państwa.

O kosztach sądowych oraz o kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c., a o rygorze natychmiastowej wykonalności rozstrzygnięto stosownie do treści art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c.

Powyższy wyrok zaskarżył w pkt 1,4 i 5 apelacją pełnomocnik pozwanego zarzucając mu

I. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez błędną ocenę dowodów zgromadzonych w sprawie, w następstwie dokonanie błędnych ustaleń faktycznych mających istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku w zakresie:

a) ustaleń usprawiedliwionych zwiększonych potrzeb małoletniego związanych z jego niepełnosprawnością, kosztów utrzymania mieszkania oraz wyżywienia, przyborów szkolnych,

b) ustaleń dotyczących dochodów matki powoda, w szczególności dodatku mieszkaniowego, który sąd przyjął na kwotę 43 zł zamiast prawidłowo 243 zł,

c) niepozostawania przez matkę powoda w konkubinacie, co ma istotny wpływ na ocenę jej obciążeń związanych z mieszkaniem, wyżywieniem, możliwością podjęcia pracy,

d) niepozostawania przez pozwanego na granicy ubóstwa.

II. naruszenie prawa materialnego art. 138 krio przez błędną interpretację i niewłaściwe zastosowanie polegające na błędnym przyjęciu, iż ustalona zmiana potrzeb dziecka miała charakter istotny co uzasadnia podwyższenie obowiązku alimentacyjnego pozwanego do kwoty 500 zł

III. naruszenie prawa procesowego art. 100 k.p.c. przez błędne zastosowanie i wzajemne zniesienie kosztów procesu pomimo, iż powódka przegrała proces w znacznej części,

IV. naruszenie prawa procesowego art. 335 § 1 k.p.c. przez niezastosowanie polegające na nadaniu wyrokowi natychmiastowej wykonalności pomimo, iż natychmiastowe wykonanie wyroku może spowodować niepowetowaną szkodę dla pozwanego

i wnosił o;

1./ zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania,

2./ zasądzenie na rzecz pozwanego od powoda kosztów procesu za obie instancje,

3./ na podstawie art. 338 § 1 k.p.c. orzeczenie zwrotu spełnionego lub wyegzekwowanego świadczenia.

Pełnomocnik przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda M. O. wnosił o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie od pozwanego P. G. na rzecz S. O. zwrotu kosztów procesu-kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą wg norm przypisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje;

Apelacja pełnomocnika pozwanego nie jest zasadna, zaś podniesione w niej zarzuty naruszenia prawa materialnego art. 138 i krip poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i wykładnię oraz naruszenia prawa procesowego art. 233 § 1 k.p.c. - sprzeczności ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego (w zakresie podniesionym przez pełnomocnika pozwanego - możliwości zarobkowych pozwanego jak i kosztów utrzymania powoda) oraz art. 100 k.p.c. w zakresie wzajemnego zniesienia kosztu procesu między stronami i art. 335 § 1 k.p.c. co do nadania wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności nie zasługują na uwzględnienie.

Sąd Odwoławczy za własne przyjmuje ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego istotne dla rozstrzygnięcia sprawy dokonane w dacie orzekania i podziela stanowisko tego Sądu, co do zastosowanych norm prawnych przesądzających o treści wyroku i stwierdza, że podnoszone przez skarżącego zarzuty nie znalazły potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym.

Wadliwość wydanego rozstrzygnięcia, zdaniem pozwanego, stanowiła między innymi skutek błędów Sądu pierwszej instancji przy dokonywaniu oceny materiału dowodowego przy żądaniu podwyższenia wysokości obowiązku alimentacyjnego.

W pierwszej kolejności zatem należało ocenić prawidłowość procedowania Sądu Rejonowego w tym zakresie.

Wskazać należy - co wielokrotnie wyjaśniano w orzecznictwie Sądu Najwyższego - że zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. może być uznany za zasadny jedynie w wypadku wykazania, że ocena materiału dowodowego jest rażąco wadliwa czy w sposób oczywisty błędna, dokonana z przekroczeniem granic swobodnego przekonania sędziowskiego, wyznaczonych w tym przepisie. Sąd drugiej instancji ocenia bowiem legalność oceny dokonanej przez Sąd Rejonowy, czyli bada czy zostały zachowane kryteria określone w art. 233 § 1 k.p.c. Należy zatem mieć na uwadze, że - co do zasady - Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, dokonując wyboru określonych środków dowodowych. Jeżeli z danego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko wtedy gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych (por. przykładowo postanowienie z dnia 11 stycznia 2001 r., sygn. akt I CKN 1072/99, Prok. i Pr. rok 2001, nr 5, poz. 33, postanowienie

z dnia 17 maja 2000 r., sygn. akt I CKN 1114/99, wyrok z dnia 14 stycznia 2000 r., sygn. akt I CKN 1169/99, OSNC rok 2000, nr 7-8, poz. 139).

W niniejszej sprawie analiza podnoszonych w apelacji argumentów nie pozwala przyjąć, że skarżący sprostał powyższym wymogom, które podważałyby ocenę dokonaną przez Sąd pierwszej instancji. Wskazać należy, że apelujący w uzasadnieniu wniesionej skargi nie zgłosił żadnych skonkretyzowanych zastrzeżeń do ustaleń poczynionych przez Sąd pierwszej instancji (poza wskazaniem na oczywistą pomyłkę pisarską w treści uzasadnienia Sądu Rejonowego co do wielkości kwoty dopłat czynszowych S. O. kwoty 43 zł zamiast 243 zł- prawidłowo z resztą rozliczonej przez Sąd Rejonowy w dalszej części uzasadnienia w zakresie kosztów utrzymania małoletniego powoda i jego matki) w szczególności nie wyjaśnił dlaczego w jego ocenie ustalenie jakie poczynił Sąd są dowolne, sprzeczne z logiką i doświadczeniem życiowym. Omawiany zarzut uznać więc należy jedynie za przejaw niczym nie popartej polemiki z prawidłowymi ustaleniami Sądu Rejonowego. Z tych też względów zdaniem Sądu Okręgowego ocena dowodów dokonana przez sąd pierwszej instancji w przedmiotowej sprawie nie narusza, ani reguł logicznego myślenia, ani zasad doświadczenia życiowego czy właściwego kojarzenia faktów.

Odnosząc się do pozostałych zarzutów apelacyjnych na wstępie należy zaznaczyć, że przedmiotowa sprawa jest sprawą o podwyższenie alimentów nie zaś sprawą, w której następuje po raz pierwszy ustalenie zakresu obowiązku alimentacyjnego pozwanego. Obowiązkiem Sądu I instancji który orzekł w sprawie niniejszej o podwyższenie alimentów było ustalenie, czy od czasu ostatniego orzekania w przedmiocie alimentów zaistniała zmiana pomiędzy stronami stosunku alimentacyjnego w rozumieniu art. 138 k.r.o. Przez zmianę stosunków należy przy tym rozumieć istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zmniejszenie albo zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych. Ustalenie zmiany stosunków następuje natomiast poprzez porównanie stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się wyroku zasądzającego alimenty ze stanem istniejącym w dacie orzekania o ich podwyższeniu bądź obniżeniu.

Porównując więc stan istniejący w dacie poprzedniego ustalenia wysokości alimentów na rzecz małoletniego M. O. ze stanem obecnym, należy zgodzić się z Sądem Rejonowym, że od tego czasu nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca korektę zakresu obowiązku alimentacyjnego pozwanego. Zgłoszone żądanie podwyższenia alimentów w wysokości ustalonej przez Sąd Rejonowy jest w pełni usprawiedliwione. Niemniej jednak, przez pryzmat podniesionych w apelacji zarzutów, szczegółowego rozważenia wymaga zasądzona wysokość tych alimentów.

Sąd Rejonowy w oparciu o wszechstronny zebrany materiał dowodowy, zasadnie ustalił, iż od chwili poprzedniego wyrokowania ustalającego wysokość alimentów na poziomie 400 złotych miesięcznie upłynął okres ponad 4 lat. Małoletni powód rozpoczął naukę w prywatnej szkole w klasie integracyjnej (jest uczniem klasy I). Opłata z tytułu czesnego w szkole wynosi po obniżeniu uzyskanym przez matkę kwotę 200 złotych miesięcznie (nadto uzyskała ona refundację w wysokości 100 zł.). Już sam upływ czasu od okresu poprzedniego wyrokowania w sprawie, podjęcie nauki na kolejnym etapie kształcenia, spadek siły nabywczej pieniądza i wzrost potrzeb dziecka wchodzącego w intensywny okres dojrzewania uzasadnia podwyższenie należnych mu do zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb alimentów o kwotę 100 zł miesięcznie a więc o 25 % w stosunku do poprzedniej kwoty. W przedmiotowej sprawie należy nadto podnieść, że usprawiedliwione potrzeby małoletniego powoda są znacznie wyższe od standardowych kosztów utrzymania dziecka w tym wieku z uwagi na jego stan zdrowia. M. O. cierpi bowiem na zaburzenia psychiczne – afazję oraz związane z nim opóźnienia i upośledzenia w rozwoju psychologiczno- emocjonalnym a także fizycznym, które spowodowały konieczność odroczenia obowiązku szkolnego a następnie zalecenie nauki w klasie integracyjnej i potrzebę dodatkowych zajęć usprawniających (np. plastycznych , logopedycznych) co wpływa na zwiększenie kosztów jego utrzymania zwłaszcza ,że powód cierpi też na schorzenia somatyczne związane z tymi zaburzeniami. Ustalenie kosztów utrzymania M. O. na poziomie 900-1000 zł miesięcznie przez Sąd Rejonowy jest w pełni uzasadnione .

Sąd Okręgowy oceniając zasadność apelacji w myśl przepisu art. 135 kro wziął pod uwagę możliwość zarobkowe wszystkich osób zobowiązanych do alimentacji małoletniego powoda. W ocenie Sądu Okręgowego możliwości

zarobkowe matki M. O. wbrew twierdzeniom pozwanego ograniczają się z uwagi na jego niepełnosprawność i potrzebę stałej opieki do świadczeń wychowawczych jakie otrzymuje. S. O. pobiera bowiem świadczenia z pomocy społecznej z racji sprawowanej opieki nad niepełnosprawnym synem co wyklucza jej dodatkową aktywność zawodową. Pozostałe świadczenia społeczne na rzecz małoletniego - zasiłek rodzinny, pielęgnacyjny czy też z programu 500+ zgodnie z treścią znowelizowanego art. 135 § 3 krioip nie podlegają wliczeniu do dochodów dziecka i nie wpływają na zakres obowiązku alimentacyjnego zobowiązanego pozwanego P. G.. Powyższe ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji Sąd Odwoławczy w całość akceptuje co do wysokości i kosztów utrzymania małoletniego, możliwości zarobkowych i wysokości dochodów jego matki, a także możliwości zarobkowych zobowiązanego pozwanego zgadzając się w tym zakresie w pełni ze stanowiskiem Sądu Rejonowego i przytoczonym przezeń orzecznictwem Sądu Najwyższego oraz stanowiskiem doktryny, iż ocena możliwości zarobkowych pozwanego winna także być dokonana w świetle treści art. 135 krioip. Pozwany ma 45 lat, jest osobą zdrową, byłym żołnierzem otrzymuje emeryturę wojskową w wysokości 2637,85 złotych miesięcznie netto, która podlega zajęciu komorniczemu. Należy też podnieść, iż pozwany nie łoży dobrowolnie nie tylko na utrzymanie małoletniego powoda M. O., ale także na utrzymanie swojego starszego syna w wieku 18 lat.

I stąd konieczność prowadzenia egzekucji komorniczej wobec pozwanego. Fakt, że pozwany posiada aktualnie kolejne dziecko - 2,5 letniego syna i sprawuje nad nim wraz z aktualną partnerką opiekę nie może wbrew stanowisku pozwanego (według którego wyklucza to możliwość dodatkowego zatrudnienia) wpływać na wysokość obowiązku alimentacyjnego wobec małoletniego powoda zgodnie z zasadą równej stopy życiowej rodziców i dzieci i równego traktowania wszystkich uprawnionych do alimentacji dzieci niezależnie z jakiego związku pochodzą. W szczególności, iż kwestie te były już przedmiotem rozważań i rozstrzygnięć Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim, który prawomocnym wyrokiem z dnia 27.08.2015 w sprawie II Ca 509/15 oddalił powództwo pozwanego P. G. o obniżenie alimentów na rzecz małoletniego M. O.. Na marginesie trzeba zauważyć ,że pozwany także przed urodzeniem ostatniego syna nie podejmował żadnego dodatkowego zajęcia mimo posiadanych możliwości zarobkowych, które to Sąd bierze pod uwagę przy ustalaniu wysokości alimentów zgodnie z art. 135 krioip.

Ponieważ oprócz zasądzonych alimentów, pozwany w żaden inny sposób nie uczestniczy w kosztach utrzymania ani też wychowania dziecka, zaś swój obowiązek alimentacyjny matka dziecka spełnia w dużej części przez osobiste staranie o wychowanie dziecka Sąd Okręgowy stwierdził, iż kwota 600 złotych alimentów na rzecz syna stron nie stanowi dla pozwanego nadmiernego obciążenia biorąc pod uwagę jego możliwości zarobkowe i odpowiadać będzie usprawiedliwionym potrzebom małoletniego M. O. zgodnie z zasadą równej stopy życiowej rodziców i dzieci. Pozwany bowiem winien w szczególności zawierając nowy związek partnerski, z którego pochodzi najmłodszy syn musiał liczyć się z istniejącym już obowiązkiem alimentacyjnym obciążającym go wobec dwojga dzieci z poprzednich związków. Na uwzględnienie nie zasługuje też podniesiony przez powoda zarzut naruszenia prawa procesowego art. 100 k.p.c. dotyczący wzajemnego zniesienia kosztów procesu między stronami, gdyż zasady słuszności nie przeciwstawiają się powyższemu rozstrzygnięciu z uwagi na brak znacznej różnicy między kosztami poniesionymi przez każdą ze stron oraz różnicy w kosztach jakie każda ze stron powinna wskutek ostatecznego wyniku procesu (wyrok SN z dnia 21 lutego 2002 r. I PKN 932/00 OSNA z 2004 poz.63). Nadto odstąpienie w niniejszej sprawie od obciążania strony częściowo przegranej proces z uwagi na charakter dochodzonego roszczenia alimentacyjnego i osobę małoletniego powoda wywołujące taki sam skutek jak wzajemne zniesienie kosztów jest w pełni uzasadnione (wyrok SN z 19.02.1974 I CR 848/74).

Także rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w przedmiocie nadania wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności odpowiada w pełni przesłankom ustawowym przewidzianym w art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. i objęte jest wyłączeniem określonym w art. 335§ 1 k.p.c. .Dlatego przepis ten nie może mieć zastosowania w niniejszej sprawie.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania Sąd Okręgowy apelację pozwanego nie podzielając zarzutów w niej zawartych jako nieuzasadnioną w całość oddalił zgodnie z art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania za instancje odwoławczą orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art.108 § 1 k.p.c. i art. 391 k.p.c. obciążając nimi zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu stronę pozwaną .

Z tych względów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji .

SSO Beata Grochulska SSO Paweł Hochman SSA w SO Arkadiusz Lisiecki